RISICOANALYSE BIJ NIET-HONOREREN SUBSIDIES DE PAS

Gemeente Bernheze - gevolgen bij afwijzing van de gevraagde subsidies

Opgesteld voor	Gemeenteraad Bernheze
Onderwerp	Stichting De Pas, VvE De Pas en De Misse 2-4-6
Peildatum	6 september 2026
Doel	Risico-inschatting voor besluitvorming over subsidievoorstellen

1. Kernconclusie

Het niet honoreren van de door Stichting De Pas gevraagde subsidies betekent niet dat de gemeente Bernheze geen kosten of risico's meer heeft. De risico's verschuiven dan van directe subsidie-uitgaven naar mogelijke vastgoed-, continuïteits-, exploitatie-, afwikkelings- en maatschappelijke kosten. Omdat de gemeente eigenaar blijft van het gebouw, kunnen bij insolventie van Stichting De Pas gemeentelijke vorderingen wegvallen en kunnen exploitatie- en continuïteitskosten alsnog geheel of gedeeltelijk bij de gemeente terechtkomen.

Daarom moet de raad niet alleen de risico's van subsidiëren beoordelen, maar ook het nulscenario: wat kost het de gemeente wanneer de subsidies niet worden verstrekt?

2. Overzicht belangrijkste risico's

Risico	**Mogelijk gevolg voor gemeente Bernheze**	**Inschatting**
Acute liquiditeitsproblemen bij De Pas	De stichting kan mogelijk salarissen, leveranciers, huur en andere opeisbare verplichtingen niet meer voldoen.	Hoog
Faillissement of surseance	Curator of bewindvoerder krijgt een centrale rol; gemeentelijke vorderingen kunnen geheel of gedeeltelijk oninbaar worden.	Hoog
Exploitatiestop	De gemeente moet mogelijk noodmaatregelen treffen om gebouwgebruik en maatschappelijke activiteiten te continueren.	Hoog
Gemeentelijke noodexploitatie	Personeel, beheer, energie, beveiliging, ICT, vergunningen en bedrijfsvoering kunnen tijdelijk voor gemeentelijke rekening komen.	Hoog
Nieuwe exploitant zoeken	Transitiekosten, selectie- of aanbestedingsvraagstukken en nieuwe huur- of	Middel/hoog

	exploitatieafspraken.	
Tijdelijke sluiting	Maatschappelijke uitval, hinder voor verenigingen en gebruikers en bestuurlijke druk.	Hoog
Leegstand en vastgoedlasten	Onderhoud, verzekering, beveiliging, installaties, energie en waardebehoud blijven bij de gemeente.	Hoog
Verlies van gemeentelijke vorderingen	Huur, doorbelastingen of andere vorderingen kunnen bij insolventie oninbaar blijken.	Hoog / bedrag onbekend
Klimaat-/WKO-problematiek blijft bestaan	Afwijzing van de subsidie lost de technische problematiek niet op; de gemeente kan als eigenaar later alsnog moeten investeren.	Hoog
Vertraging De Misse 2-4-6	Wegvallen van de huidige exploitant kan gevolgen hebben voor overgang, planning en toekomstig exploitatiemodel.	Middel/hoog
Juridische geschillen	Discussies over huur, beëindiging, inventaris, onderhoud, contracten en 55/45-verdeling.	Middel
Maatschappelijke en bestuurlijke schade	Personeel, vrijwilligers, verenigingen en gebruikers kunnen met plotselinge onzekerheid worden geconfronteerd.	Hoog

3. Grootste risico: abrupt faillissement

In het dossier wordt gesproken over acute liquiditeitsnood en over twee subsidieaanvragen die samen ruim € 411.000 bedragen. Tegelijkertijd ontbreekt nog een volledig onderbouwde actuele kaspositie, een exact uitputtingsmoment en een uitgewerkt scenario zonder aanvullende steun.

Dat maakt de volgende vraag essentieel voor de raad: op welke exacte datum verwacht Stichting De Pas zonder aanvullende gemeentelijke steun niet langer aan haar opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen?

Zonder dit antwoord kan de raad niet beoordelen of afwijzing van de subsidies leidt tot een gecontroleerde afbouw of tot een onmiddellijke financiële en operationele crisis.

4. Gemeente blijft verantwoordelijk voor het vastgoed

Stichting De Pas kan als exploitant financieel wegvallen, maar het gebouw blijft gemeentelijk eigendom. Daardoor blijven lasten bestaan, waaronder onderhoud, verzekering, energie, beveiliging, installaties, keuringen, leegstandsbeheer en mogelijke klimaat- en WKO-investeringen.

Het financiële effect van afwijzing mag daarom niet simpelweg worden weergegeven als een besparing ter hoogte van de niet verstrekte subsidie.

Werkelijk financieel effect = niet verstrekte subsidie - afwikkelingskosten - oninbare vorderingen - leegstands- en vastgoedkosten - noodexploitatie - kosten nieuwe exploitant - noodzakelijke investeringen.

5. Airco-/klimaatsubsidie en exploitatiesubsidie afzonderlijk beoordelen

De twee voorstellen hebben een verschillende risicostructuur. Bij de airco-/klimaatinvestering is de centrale vraag of subsidiëring aan een stichting doelmatig is bij een investering in gemeentelijk vastgoed en of het eigendom van de investering voldoende is beschermd.

Bij de exploitatiesubsidie is de kernvraag of sprake is van een tijdelijk overbrugbaar probleem of van een structureel niet-sluitende exploitatie. Als het probleem structureel is, kan subsidie de noodzakelijke herstructurering slechts uitstellen.

6. Drie mogelijke uitkomsten bij niet-subsidiëren

Scenario A - De Pas kan zelfstandig voortbestaan

Dan realiseert de gemeente daadwerkelijk een besparing en neemt de noodzaak van directe steun af.

Scenario B - De Pas is niet levensvatbaar, maar gecontroleerde overgang is mogelijk

Dan kan afwijzing van subsidie verstandig zijn, mits vooraf een nieuwe exploitant, gecontroleerde liquidatie of ander continuïteitsmodel is voorbereid.

Scenario C - De Pas valt vrijwel onmiddellijk om

Dan kan afwijzing op korte termijn leiden tot hogere gemeentelijke kosten door noodexploitatie, leegstand, afwikkeling, verlies van vorderingen en versnelde vastgoedmaatregelen.

7. Mogelijke bestuurlijke kans

Indien uit de cijfers blijkt dat de exploitatie structureel niet levensvatbaar is, kan het niet honoreren van de subsidies juist voorkomen dat publiek geld wordt gebruikt om structurele tekorten tijdelijk af te dekken.

Een alternatief kan dan zijn: behoud van het gemeentelijk vastgoed en de maatschappelijke functies, maar met een andere exploitant of een nieuw exploitatiemodel. Het maatschappelijke belang van De Pas hoeft niet automatisch gelijk te worden gesteld aan voortzetting van de huidige stichting.

8. Benodigde financiële vergelijking vóór besluitvorming

Het college zou vóór besluitvorming een volledig financieel nulscenario moeten overleggen. Daarbij moet ten minste in euro's worden doorgerekend:

- onmiddellijke exploitatiestop;
- faillissement zonder doorstart;
- gecontroleerde liquidatie;
- tijdelijke gemeentelijke noodexploitatie;
- overgang naar een nieuwe exploitant;

- tijdelijke leegstand;
- vertraging van De Misse 2-4-6 met 6 en 12 maanden;
- oninbaarheid van gemeentelijke vorderingen;
- noodzakelijke vastgoed-, onderhouds- en klimaatinvesteringen.

9. Aanbevolen vragen aan het college

1. Wat zijn, uitgesplitst per scenario, de totale eenmalige en structurele kosten voor gemeente Bernheze wanneer beide subsidies niet worden verstrekt?
2. Op welke datum verwacht Stichting De Pas zonder aanvullende steun niet langer aan haar opeisbare verplichtingen te kunnen voldoen?
3. Welke gemeentelijke vorderingen lopen bij faillissement of liquidatie risico en wat is de maximale omvang daarvan?
4. Welk plan heeft het college voor tijdelijke exploitatie of een nieuwe exploitant als Stichting De Pas haar activiteiten beëindigt?
5. Welke vastgoed-, onderhouds- en klimaatkosten blijven in dat geval rechtstreeks bij de gemeente achter?
6. Wat zijn de financiële gevolgen voor De Misse 2-4-6 bij een vertraging van 6 en 12 maanden?
7. Kan het college een vergelijking verstrekken tussen: voorwaardelijke steun, gecontroleerde afbouw, faillissement, gemeentelijk noodbeheer en overgang naar een nieuwe exploitant?

10. Eindconclusie

Zonder een uitgewerkt en gekwantificeerd nulscenario kan de gemeenteraad niet objectief vaststellen of het afwijzen van de subsidies financieel veiliger is dan het verstrekken van steun. Het gemeentelijke risico is reëel en potentieel aanzienlijk, maar op basis van het huidige dossier nog onvoldoende in euro's gekwantificeerd.

De meest verdedigbare raadspositie is daarom: niet automatisch subsidiëren, maar evenmin afwijzen zonder uitgewerkte exit-, continuïteits- en financiële scenario's. De raad moet kunnen kiezen tussen aantoonbaar herstel, gecontroleerde afbouw en een voorbereide doorstart.